

AZ IFLA

Székely Sándor

Országos Orvostudományi Könyvtár és Dokumentációs Központ

Megalakulás

Az IFLA /International Federation of Library Associations = Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetsége/ 1927-ben alakult meg, bár egy nemzetközi szakmai szövetség megalakításának a gondolata már a század elején, az 1904-ben St. Louisban és 1910-ben Brüsszelben megrendezett nemzetközi könyvtáros kongresszuson felmerült. A nemzetközi szervezet megalakítására vonatkozó konkrét javaslat azután 1926-ban, az ALA /American Library Association = Amerikai Könyvtári Szövetség/ félévszázados jubileuma alkalmából rendezett konferencián, Atlantic Cityben hangzott el és az ALA vállalta az előkészítés munkáját. 1927-ben ünnepelte a BLA /British Library Association = Angol Könyvtári Szövetség/ fennállásának 50. évfordulóját és ez alkalomból Edinburgh-be hívtak össze nemzetközi konferenciát. Az ALA a két konferencia közötti évben számos ország könyvtári szerveivel és egyesületeivel lépett kapcsolatba a nemzetközi szervezet megalakításának előkészítése céljából, és így Edinburgh-ben 15 ország részvételével megalakult az International Library and Bibliographical Committee /Nemzetközi Könyvtári és Bibliográfiai Bizottság/. Ez volt az IFLA alapja. Az IFLA már a következő évben, 1928-ban megtartotta első nemzetközi konferenciáját Rómában, amelyen az alapító országok küldöttei vettek részt és 1929-ben megrendezték - ugyancsak Rómában - a III. Nemzetközi Könyvtáros Kongresszust, amely egyben az IFLA II. konferenciája is volt.

Magyarország 1938-ban csatlakozott az IFLA-hoz, az IFLA szervezetébe belépő tagegyesület az 1935-ben megalakult Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete volt, amelynek működése azonban a második világháború utolsó évében megszűnt. Az egyesület 1955-ben alakult újjá előbb Magyar Könyvtárosok Szabó Ervin Köre, majd 1965-től Magyar Könyvtárosok Egyesülete néven, és újjáalakulása óta ismét tagja az IFLA-nak, amelyben a magyar könyvtárügyet és könyvtárakat képviseli.

**Alapszabály
és szervezeti felépítés**

Az IFLA alapszabálya az évek során többször módosult, a módosulások azonban nem az eléggé átfogó módon meghatározott célkitűzésekre, mint inkább a szervezeti felépítés-

re vonatkoztak. Ami a célkitűzéseket illeti, ezt az alapszabály a következő módon határozza meg:

"A Szövetség célja az, hogy elősegítse az együttműködést a könyvtárügy és a bibliográfia területén, és különbséggel az, hogy vizsgálatokat végezzen és javaslatokat tegyen a könyvtárak, a könyvtár egyesületek, a bibliográfusok és más szervezett csoportok nemzetközi kapcsolatainak vonatkozásában."

Az alapszabály kétféle tagságot tesz lehetővé. A rendes tag /full member/ fogalomkörébe a könyvtári egyesületek /akár nemzeti, akár nemzetközi egyesületek/ tartoznak. Minthogy nincs minden olyan országban, amely csatlakozni kíván az IFLA-hoz, könyvtári egyesület, az IFLA vezetősége rendes tagként elfogadhat egyéb nemzeti könyvtárügyi szervet is, pl. a nemzeti könyvtárat. A rendes tagnak szavazati joga van a Tanács ülésén és díjtalanul kapja az IFLA kiadványait. Évente tagsági díjat fizet, amely arányos a tagegyesület taglétszámával; amennyiben nem könyvtári egyesület a tag, a tagsági díjat közös megállapodás alapján határozzák meg. /A Magyar Könyvtárosok Egyesülete a maga ezer körüli taglétszámával a kis egyesületek közé tartozik, így a minimális tagsági díjat fizeti, évente 200 svájci frankot./

A rendes tagok egyenlő szavazati jogában az IFLA demokratizmusa mutatkozik meg. A kis és a nagy országok könyvtári egyesületeinek egyaránt egy-egy szavazata van. Azonban, ha egy országban több könyvtári egyesület működik, úgy mindegyik egy-egy szavazattal tagja lehet az IFLA-nak. Ebből adódik az, hogy például Monaco, Island /vagy akár hazánk/ kis egyesületeinek ugyanúgy egy-egy szavazata van, mint Angliának vagy a Szovjetunióknak. /A Szovjetunióban egyébként nincs könyvtári egyesület és így az IFLA-ban a Bibliotecsnűj szövet SzSzsZr /a SzU Könyvtárügyi Tanácsa/ a rendes tag. A Szovjetunió 1959 óta vesz részt az IFLA munkájában./ Az ugyancsak nem nagy Hollandiában viszont három könyvtárügyi szervezet, illetve egyesület van, és mindhárom belépett az IFLA-ba, így Hollandiának három szavazata van a Tanácsban. Ugyancsak három tagegyesület képviseli az IFLA-ban Csehszlovákiát.

Az IFLA-nak így módon 28 európai országból 47, 14 ázsiai országból 15, 3 afrikai országból 3, 4 észak-amerikai országból 13, 2 latin-amerikai országból 2, Ausztráliából 1 és Új-Zélandból 1, összesen 82 tagja van. Rajtuk kívül 5 nemzetközi könyvtári egyesület is rendes tagja az IFLA-nak. /Meggjegyezzük, hogy az IFLA a tagfelvétel tekintetében is demokratikus politikát folytat, így tagjainak sorába felvette az NDK-t, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságot, ugyanakkor tagja az NSZK és Dél-Korea is. A Népi Demokratikus Kína eddig nem kérte felvételét, Taiwan azonban tagja az IFLA-nak./

A tagok másik kategóriája a társult tag /associate member/. Sorába egyes könyvtárak, könyvtárosképző intézmények és nemzetközi szervezetek léphetnek be. Tagsági díjuk jelentős támogatást nyújt az

IFLÁ-nak, szavazati joggal azonban nem rendelkeznek. Küldötteik részt vehetnek az IFLA rendezvényein és általában az IFLA tevékenységében. A társult tagok száma jelenleg 176, a legtöbbben Európából /79/ és Észak-Amerikából /64/. A nemzetközi társult tagok sorában van pl. az ENSZ genfi és New-York-i könyvtára, a Bécsben működő International Atomic Energy Agency /Nemzetközi Atomenergia Ügynökség/ stb.

A rendes tagok felvételéről a Végrehajtó Bizottság javaslata alapján a Tanács rendes ülése dönt, a társult tagokat a Végrehajtó Bizottság veszi fel.

A szervezeti felépítés alapja a Tanács /General Council/, a szavazati joggal rendelkező tagok, valamint a Végrehajtó Bizottság együttese. Minden tag egy-egy küldöttet bízhat meg a Tanács ülésén való részvétellel és a szavazással. Ha valamelyik tagszervezet nem tud részt venni a Tanács ülésén, úgy képviselével megbízhat egy másik tagot. /Pl. a Magyar Könyvtárosok Egyesületét 1967-ben a Torontóban tartott ülésen Csehszlovákia képviselte./ A Tanács évente legalább egyszer ülésezik, vagyis a Végrehajtó Bizottságnak egyszer évente össze kell hívnia a Tanácsot, de a Tanács tagjai 1/3-ának kívánságára a Tanácsot rendkívüli ülésre is össze lehet hívni. /Erre azonban még nem volt példa./

A Tanács a következő kérdésekben határoz:

tiszteletbeli elnök címmel tüntetheti ki a volt elnököket;

tiszteletbeli alelnök címmel tüntetheti ki azokat, akik kiemelkedő tevékenységet folytattak az IFLA keretében;

tiszteletbeli tag címmel tüntetheti ki azokat, akik a könyvtárügy terén végeztek kiemelkedő munkát;

felveszi a rendes tagokat;

megválasztja a Végrehajtó Bizottság tagjait;

meghallgatja az IFLA szerveinek /Végrehajtó Bizottság, szekciók és bizottságok/ jelentéseit, munkatervét, megvitatja és jóváhagyja azokat;

meghallgatja és jóváhagyja a szekciók és bizottságok vezetőségére vonatkozó javaslatokat;

meghallgatja, megvitatja az esetenként különbizottságok szervezésére vonatkozó javaslatokat és e különbizottságok személyi összetételét.

A Tanács által megválasztott operatív vezető testület a Végrehajtó Bizottság /Executive Board/. A Végrehajtó Bizottság tagjai: az elnök és hat alelnök. Valamennyiüket három évre választják és mandátumuk lejártakor egyszer újraválaszthatók. Egy-egy választott V.B.-tag tehát legfeljebb hat évig töltheti be tisztségét. A V.B.-nek hivatalból tagja az IFLA főtitkára és pénztárosa /őket a V.B. nevezi ki/ és

meghívott tagja a volt elnök. Ez utóbbiaknak csak tanácskozási joguk van a V.B.-ben, szavazati joguk nincs. Ugyancsak meghívott V.B.-tag az IFLA kiadványok főszerkesztője. Amikor a V.B. valamely tagjának a mandátuma lejár, felkéri a taggyűléseket, hogy tegyenek javaslatot a helyébe megválasztandó személyére. E javaslatokat a V.B. megvitatja és rangsorolja, majd a Tanács elé terjeszti.

A V.B. tagjai jelenleg:

Elnök: dr. Herman LIEBAERS, a brüsszeli Nemzeti Könyvtár igazgatója

Alaelnökök: Dr. Foster E. MOERHARDT /USA/

Margareta Ivanovna RUDOMINO /SzU/

E. Allerslev JENSEN /Dánia/

Dr. Joachim WIEDER /NSZK/

Rudolf MÁLEK /Csehszlovákia/

P. HAVARD-WILLIAMS /Észak-Irország/

Pénztáros: Preben KIRKEGAARD /Dánia/ - hivatalból

Főtitkár: Anthony THOMPSON /Anglia/ - hivatalból, illetve 1971. január 1-től Dr. Margreet WIJNSTROM /Hollandia/

Volt elnök: Sir Frank FRANCIS /Anglia/ - meghívott

Főszerkesztő: Dr. Gösta OTTERVIK /Svédország/ - meghívott.

Amint a felsorolásból látható, a szocialista országokat két al-elnök képviseli az operatív vezetésben.

Az IFLA szélesebb körű vezető testülete a Tanácskozó Bizottság /Consultative Committee/, amely a Végrehajtó Bizottság tagjait, valamint valamennyi szekció és bizottság elnökét és titkárát, továbbá az esetleg megalakuló ún. regionális csoportok egy-egy képviselőjét foglalja magában. A Tanácskozó Bizottság az évente megrendezett tanácsülések alkalmával ülészik, és pedig kétszer, a tanácsülés előtti napon és a záróülés előtt. Ezeken az üléseken a Tanács elé kerülő kérdéseket vitatják meg.

Szekciók és bizottságok

Az érdeklődés szakmai tevékenység az IFLA szekcióiban és bizottságaiban folyik. A szekciók a könyvtár típusok, a bizottságok pedig a könyvtári munka fajtái szerint alakultak meg. 1928-ban, az IFLA megalakulásakor mindössze hat bizottságot hoztak létre, a jelenlegi eléggé bonyolult struktúra az idők folyamán fejlődött ki és irányításuk ma már eléggé problematikusnak mondható. Ezért napjainkban az IFLA szakmai szerveinek átalakításán és valamilyen egyszerűbb szerve-

zet kiépítésén fáradozik az IFLA vezetősége, egy erre a célra létrehozott különbizottság dolgozza ki a javaslatot, és lehetséges, hogy az 1972-ben Budapesten megszervezendő tanácsülés elé kerül majd. Ez esetben a budapesti konferenciának különös jelentősége lesz az IFLA történetében. A szervezetek - amint azt PARKINSON szellemesen megállapította - szinte osztódás útján szaporodnak, és ez a jelenség tapasztalható az IFLA-ban is. Jó néhány szekciónak vannak már alszekciói és ez a folyamat a bizottságok terén is megmutatkozik: az utóbbi években számos új bizottság és egy albizottság is alakult.

De lássuk most a szekciókat és a bizottságokat, valamint vezetőik nevét és nemzetiségét.

Szekciók és alszekciók:

Nemzeti és egyetemi könyvtárak szekciója

Elnök: Dr. C. REEDIJK /Hollandia/
Titkár: Dr. W.R.H. KOOPS /Hollandia/

Egyetemi könyvtárak alszekciója

Elnök: Dr. K.W. HUMPHREYS /Anglia/
Titkár: K. GARSIDE /Anglia/

Közművelődési könyvtárak szekciója

Elnök: F.M. GARDNER /Anglia/
Titkár: J. TORFS /Belgium/

INTAMEL alszekció /International Association of Metropolitan City Libraries = Nagyvárosi Közművelődési Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége/

Elnök: Dr. G. CHANDLER /Anglia/
Titkár: G. THOMPSON /Anglia/

Gyermekkönyvtári alszekció

Elnök: A. BREDSDORFF /Dánia/
Titkár: L.C. PERSSON /Svédország/

Kórházi betegkönyvtári alszekció

Elnök: M.J. LEWIS /Anglia/
Titkár: J. CLARKE /Anglia/

Szakkönyvtári szekció

Elnök: Dr. K.A. BAER /USA/
Titkár: Dr. F. OTTO /NSZK/

Csillagvizsgáló intézeti könyvtárak alszekciója

Elnök: G. FEUILLEBOIS /Franciaország/
Titkár: LAVROVA /SzU/

Földrajzi és térképészeti könyvtárak alszekciója

Elnök: I.R. KEJLBO /Dánia/
Titkár: H.M. WALLIS /Anglia/

Társadalomtudományi könyvtárak alszekciója

Elnök: D.A. CLARKE /Anglia/
Titkár: Dr. L. KAISER /NSZK/

Muzeumi és színházi könyvtárak szekciója

Elnök: A. VEINSTEIN /Franciaország/
Titkár: M. WAGENER /Hollandia/

Parlamentari és adminisztratív könyvtárak szekciója

Elnök: Dr. K. WERNICKE /NSZK/
Titkár: G. BOHMAN /Svédország/

Bizottságok és albizottságok:

Egységes katalógizálási szabályok bizottsága

Elnök: A.H. CHAPLIN /Anglia/
Titkár: D. ANDERSON /Anglia/

Központi katalógusok és nemzetközi kölcsönzés bizottsága

Elnök : T. NIELSEN /Dánia/
Titkár: C. HURY /Luxemburg/ és V.A. AMBARCUMJAN /SzU/

Nemzetközi kiadványcsere bizottság

Elnök: dr. Gombocz István /Magyarország/
Titkár: M. SCHILTMAN /Hollandia/

Hivatalos kiadványok cseréjének albizottsága

Elnök: Dr. M. ZEHRER /NSZK/
Titkár: Dr. R. EJLERSEN /Dánia/

Polyóiratok és sorozati kiadványok bizottsága

Elnök: M.L. BOSSUAT /Franciaország/
Alelnök: K. LIUTOVA /SzU/
Titkár: M. PELLETIER /Franciaország/

Statistikai és szabványosítási bizottság

Elnök: J.G. LORENZ /USA/
Titkár: F.W. TORRINGTON /London/

Ritka és értékes könyvek és dokumentumok bizottsága

Elnök: Dr. E.F.D. ROBERTS /Anglia/
Titkár: Dr. H.D.C. VERVLILT /Belgium/

Könyvtárosképzési bizottság

Elnök: prof. J.P. DANTON /USA/
Titkár: L. VLADIMIROV /SZU/

Könyvtárápítási bizottság

Elnök: J. BLETON /Franciaország/
Titkár: Dr. J. WIERZBICKY /Lengyelország/

Reprográfiai bizottság /Jelenleg nem működik/

Gépesítési bizottság

Elnök: Dr. G. PFLUG /NSZK/
Titkár: Dr. W. LINGENBERG /NSZK/

Bibliográfiai bizottság

Elnök: Dr. G. POMASSL /NDK/
Titkár: Dr. I. BAGROVA /SZU/

Könyvtárelméleti és kutatási bizottság

Elnök: O.Sz. CSUBARJAN /SZU/
Titkár: Dr. J. BOLDIS /Csehszlovákia/

Az IFLA szerveiben vezető szerepet játszó személyek felsorolásából kitűnik, hogy a szocialista országok könyvtárosai közül még csak viszonylag kevesen nyertek pozíciót. Azonban hozzá kell tennünk azt, hogy az IFLA e szerveinek személyi összetétele néhány évvel ezelőtt még teljesen a tőkés országok könyvtárosaiból állott. A szocialista országokból az utóbbi 4-5 évben választottak vezető funkcióba könyvtárosokat. Ez idő szerint a két alelnökön kívül további tíz könyvtáros képviseli a szocialista országokat. Közülük hárman töltenek be egy-egy bizottságban elnöki tisztséget: dr. GOMBOCZ István, Dr. G. POMASSL és O.Sz. CSUBARJAN.

A Sevensma-díj

Az IFLA első és eddig a leghosszabb ideig szolgálatot teljesítő titkára T.P. SEVENSMA, leideni könyvtáros volt. 1929-ben vállalta el ezt a sok munkával járó pozíciót és 1958-ban, nyugdíjba vonulása alkalmával adta át a titkári funkciót. Ez alatt a 30 év alatt fejlődött az IFLA valóban nemzetközi szervezetté és ebben SEVENSMA-nak nagy érdemei vannak. A Végrehajtó Bizottság nevét azzal örökíti meg, hogy Sevensma-díjat alapított.

A díjra olyan 40 évesnél fiatalabb könyvtárosok pályázhatnak, akik valamelyik tagegyesület tagjai. A pályamunka 10 000 - 15 000 szó terjedelmű publikálatlan tanulmány, amely a könyvtárügy valamely fontos kérdésével foglalkozik. A pályadíjat három évenként ítéli oda a Végrehajtó Bizottság a bíráló bizottság javaslata alapján, a díj összege 1500 svájci frank. A pályázat jelíges.

A pályázat témáját a Tanács határozza meg. A pályázat lejárt és a díj odaítélése után a Tanács új témát vagy témákat tűz napirendre. A jelenlegi téma - a pályázat határideje 1970. végén járt le - Különböző országok könyvtári szolgáltatásainak összehasonlítása. Az IFLA legutóbbi tanácsülésén a vezetőség bejelentette, hogy e témára számos pályázat érkezett és a bíráló bizottság hozzáfogott értékelésükhöz. A pályázat eredményét 1971-ben, a következő tanácsülésen hirdetik ki.

Az IFLA kiadványai

Az IFLA keretei között folyó munka egy része kiadványokban, számos más munka pedig a nemzetközi könyvtári sajtóban lát napvilágot.

Az IFLA-nak négy rendszeresen megjelenő kiadványa van. Elsősorban említendő az évkönyvszerűen megjelenő Proceedings of the General Council, amely az évente megrendezett konferenciák anyagát tartalmazza. Fontos része a taggyesületek évi jelentése, amelyek tulajdonképpen évről-évre áttekintést adnak a nemzetközi könyvtárügyről. Ebben jelennek meg részletesebb formában a szekciók és bizottságok jelentései az elvégzett munkáról és a további tennivalókról.

Az IFLA egyes szekciói és bizottságai által készített fontosabb tanulmányok a Libri c. folyóiratban jelennek meg, amely külön részt tartalmaz az IFLA-közlemények számára. Ezeket a közleményeket IFLA Communications címmel különlenyomatként is megkapják a taggyesületek.

A harmadik periodikus kiadvány az IFLA News, a titkárság által szerkesztett, negyedévenként megjelenő bulletin, amelyet angol, francia és spanyol nyelven adnak ki, a moszkvai Vseszozjuznaja goszudarsztvennaja biblioteka inosztrannoj literatury /Össz-szövetségi Állami Idegennyelvű Könyvtár/ pedig - amelynek igazgatója M.I. RUDOMINO, az IFLA egyik alelnöke - oroszra is lefordítja és ugyancsak sokszorosított formában terjeszti.

Végül, a Szakkönyvtári szekció Inspel címmel negyedévenként megjelenő folyóiratot ad ki sokszorosított formában.

Az említett periodikumokon kívül számos egyedi kiadvány jelent meg az elmúlt évtizedben. A legfontosabbak közülük:

Telecode and telex adress book, amely a könyvtárak és dokumentációs központok sürgőny címét és telex számát tartalmazza;

Report of the International Conference, Paris 1961 - az 1961-ben megtartott nemzetközi katalógizálási konferencia anyaga, az ott elfogadott ajánlások;

Names of persons, a katalógizálási bizottság elnökének, A.H. CHAPLINnek a munkája a személynevek címléírasi szabályairól;

Bibliographie des répertoires nationaux de périodiques en cours
G. DUPRAT, K. LIUTOVA és M.L. BOSSUAT munkája;

International standardization of library statistics, a statisztikai bizottság kiadványa F.W. TORRINGTON szerkesztésében a nemzetközi statisztika szabványosításához tartalmaz ajánlásokat;

Shelving for periodicals Ingeborg HEINTZE munkája, amely ábrákkal és fényképekkel ad javaslatokat a folyóiratok tárolására;

Library service to children, a gyermekkönyvtári alszekció kiadványa;

Library service to young adults, a közművelődési szekció kiadványa;

Reading round the world, a kórházi betegkönyvtári alszekció kiadványa, nemzetközi ajánló bibliográfia a betegkönyvtárak számára.

Ezek a nagyobb munkák, mint sok más is, a szekciók és bizottságok kollektív tevékenységén alapulnak, az anyaggyűjtésben részt vettek a magyar könyvtárosok is. E munkák egy részét az UNESCO támogatja anyagilag. Az UNESCO egyébként 1961 óta fedezi a titkárság működésének a költségeit, és szerződéses megbízásokat ad az IFLA egyes szekcióinak, illetve bizottságainak bizonyos munkák elvégzésére, a tevékenységgel kapcsolatos közleményeknek pedig helyet ad az UNESCO kiadványokban.

Az IFLA konferenciái

Az IFLA vezetősége - mint említettük - a megalakulástól kezdve évente megrendezte a taggyűlések részvételével szakmai üléseit, a sorozat csak

a II. világháború alatt és az azt követő években szakadt meg, a háború előtt 1939-ben volt az utolsó konferencia, a háború után pedig 1947-ben volt az első. 1970-ben Moszkvában tartották a 36. konferenciát.

A tanácskozások elnevezése a szervezeti változásoknak megfelelően változott az évek során. 1952-ig a Nemzetközi Könyvtári Bizottság üléseinek nevezték; 1953-1964 között az IFLA Council, 1965 óta pedig a General Council tartja az üléseit. 1964-ig ezeken az évi üléseken kívül ötvenként nemzetközi kongresszusokat is rendeztek, 1964 óta nem rendeznek többé külön nemzetközi kongresszusokat, mert időközben az évente megrendezett tanácsülések látogatottsága olyannyira megnövekedett, hogy valójában ezek a rendezvények betöltik egy-egy nemzetközi kongresszus szerepét. Ezért az IFLA évi üléseivel kapcsolatos elnevezéssel is bizonyos "rendezetlenség", mondhatni terminológiai zavar tapasztalható. A nemzetközi könyvtári szakirodalomban hol "meeting", hol "conference", illetve "congress" elnevezéssel találkozunk. Az évente megrendezett ülések ugyanis többféle jellegűek egyszerre. E többféle jelleg az egy hét alatt lebonyolódó ülések különféleségéből fakad. Lássuk ezeket az üléseket röviden külön-külön.

A Tanács /General Council/ üléséről már szóltunk. Rendszerint az ülésszak végén tartják, elsősorban a szervezeti kérdésekben való határozathozatal céljából. Ezen az ülésen a tagegyesületek egy-egy képviselője vesz hivatalosan részt, de az ülés egyébként nyilvános. Jelenleg 86 szavazó tag van.

Ugyancsak említettük már a Tanácsadó Bizottság üléseit, amelyen előkészítik a Tanács elé terjesztendő határozati javaslatokat. A Tanácsadó Bizottság ülése zárt, csak a tagok vesznek részt, ez azonban elég szép számú testület, hiszen a Végrehajtó Bizottság tagjain kívül tagjai a szekciók, alszekciók, bizottságok és albizottságok elnökei és titkárai, összesen mintegy 60 tisztségviselő.

A szekciók és bizottságok ülésein kifejezetten szakmai kérdéseket vitatnak meg szűkebb körben a szekciók, illetve a bizottságok jelenlévő tagjai. Azonban a szekciókhoz, illetve bizottságokhoz tartozásnak nincsenek formális követelményei és az ülések nyilvánosak. Így a konferencia résztvevői közül mindazok részt vehetnek mindazon szekciók, illetve bizottságok ülésein, amelyeknek a tematikája érdekes számukra. A szekciók és bizottságok ülésein tehát az a helyzet, hogy részt vesz rajtuk egy kis létszámú "aktív", akik ténylegesen dolgoznak a szekció, illetve bizottság munkatervében szereplő témán és a náluk nagyobb létszámú "érdeklődő". Nem minden szekció, illetve bizottság tart ülést egy-egy konferencia alkalmával, de a legtöbben ülést tartanak - még akkor is, ha érdemben kevés történt a legutóbbi ülés óta. Ezért a szekciók, illetve bizottságok üléseinek a színvonal nem eléggé egyenletes és sokszor nem úti meg a kívánatos méréket.

A konferenciákon az említetteken kívül ún. plenáris ülések is vannak, amelyek ugyancsak nyilvánosak és amelyeken a résztvevők csaknem hiánytalanul meg is jelennek. A konferencia plenáris ülésekkel szokott kezdődni. E plenáris ülések egyikén a vezetőség beszámolója /az elnök, a titkár és a pénztáros jelentése/ hangzik el, valamint néhány nemzetközi szervezet küldöttjének /FID, UNESCO stb./ előadása; egy másik plenáris ülés napirendjén bizonyos kiemelt témákról hangzanak el előadások. /A legutóbbi, 1970-es moszkvai konferencián a Lenin centenáriumi jegyében az egyik kiemelt téma Lenin és a könyvtárak volt./ A záró plenáris ülésen a szekciók és bizottságok vezetői számolnak be az ülésszakon végzett munkáról.

Az IFLA e rendezvényei az utóbbi tíz évben egyre fokozódó érdeklődés mellett zajlanak le, a résztvevők száma mintegy megnégyszereződött, Moszkvában 747 volt a számuk /ebből 636 külföldi/, akik 40 országból gyűltek össze. Egyetérthetünk tehát az IFLA vezetőségével: nincs szükség még külön is nemzetközi kongresszusok rendezésére, és nyugodtan nevezhetjük az IFLA üléseit nemzetközi kongresszusnak.

1972-ben Budapesten!

A magyar könyvtárosok közreműködése az IFLA egyes szerveiben az utolsó évtizedben egyre fokozódó mértékű, mint ahogyan általában növekszik a szocialista országok könyvtárosainak az IFLA keretei között végzett tevékenysége is. A magyar könyvtárosok számos szekció és bizottság munká-

jában vesznek részt, a leginkább folyamatosan és a legnagyobb mértékben a katalógizálási és a nemzetközi kiadványcsere bizottság munkájában. Ez utóbbi bizottság e munkát azzal is elismerte, hogy GOMBOCZ Istvánt, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnökségének tagját, aki az OSZK nemzetközi csere osztályának vezetőjeként a közreműködést irányította és nagymértékben végezte, elnökévé választotta.

A szocialista országok könyvtárügyének "sulygyarapodása" megmutatkozik abban is, hogy az IFLA 1959-ben Varsóban, 1963-ban Szófiában és 1970-ben Moszkvában rendezte kongresszusát, 1972-ben pedig Budapesten rendezti majd. E kongresszus jelentőségét az is kiemeli, hogy az UNESCO 1972-ét A könyv és az olvasás évének nyilvánította; ebben az évben tehát a közfigyelem a kultúra terén nagymértékben a könyvtárügyre terelődik. Ennek megfelelően az IFLA kongresszus kiemelt témája is a könyv és az olvasás kérdéseivel fog foglalkozni, várható, hogy mind a plenáris ülésen, mind a szekciók és bizottságok ülésein egy részén érdekes olvasásszociológiai kérdéseket dolgoznak majd fel. Egyébként a FID vezetősége is úgy döntött, hogy két évenként esedékes kongresszusát 1972-ben Budapesten rendezi meg. Ez azt jelenti, hogy a könyvtárosok és a dokumentalisták szeme 1972-ben Budapestre tekint majd./

A kongresszus előkészítése, a tennivalók megbeszélése céljából nemrégiben Budapestre látogatott Herman LIEBAERS, az IFLA elnöke. Amikor az 1968. évi kongresszuson - Frankfurt am Mainban - hivatalosan meghívtuk az IFLA-t 1972-re, arra számítottunk, hogy a kongresszust a Széchényi Könyvtár új palotájában, a Várban rendezhetjük meg. Ma már tudjuk, hogy az építkezés nem fejeződik be akkorra. Mindenestre reméljük, hogy a kongresszus résztvevői már képet nyerhetnek majd Európa - nyugodtan mondhatjuk - legrepresentatívabb épülő nemzeti könyvtáráról, mégha néhány további évre lesz is szükség a teljes befejezéshez. Tervünk szerint a kongresszust a Magyar Tudományos Akadémián rendezzük meg.

A kongresszus előkészítő munkálatai - összehangolva a FID kongresszus előkészítésével - a közeljövőben megkezdődnek, és ebben a munkában éppúgy, mint a kongresszus lehozolításában, számítunk a műszaki könyvtárosok közreműködésére is.

:::::

SZÉKELY, S.: The International Federation of Library Associations /IFLA/

Set up in 1927, IFLA has been arranging its annual conferences ever since 1928. Joining the Federation first in 1938, Hungary resumed its participation in its work in 1955, and has been an active member ever since. The objective of IFLA is to promote international co-operation in the field of librarianship. It has full and associate members. Its supreme body is the General Council, which elects its operative management, the Executive Board, composed of seven elected and several ex offo or honorary members. A broader leadership is exercised by the 60-member Consultative Committee.

The actual professional work is being carried on in sections and committees. Currently there are 12 sections and sub-sections divided according to library types, while there are 13 committees covering the specialized fields of library operations.

Dedicated to the memory of its first secretary-general, IFLA endowed the Sevensma-Prize to be awarded every three years.

IFLA is conducting a remarkable publishing activity, issuing highly useful monographs and other publications. Proceedings of the General Council gives annual reports on conferences and also includes reports by the member-associations, thus furnishing an inside view of international librarianship. Involving now well over 600 to 700 librarians, IFLA General Council meetings are remarkable events of international library activities. An IFLA congress is planned to be held in 1972 in Budapest.

§§§

СЕКЕЙ, Ш.: Международная федерация библиотечных ассоциаций (ИФЛА)

ИФЛА была создана в 1927-ом году, а с 1928-ого года ежегодно созываются ее съезды. Венгрия присоединилась к членам ИФЛА в 1938-ом году, и после второй мировой войны начала участвовать в ее работе с 1955 года. Основная цель ИФЛА создание и развитие взаимных отношений в области библиотечного дела.

ИФЛА имеет свои полноправные и косвенно заинтересованные члены. Совет - главный орган ИФЛА, который избирает оперативное руководство, исполнительный комитет (последний имеет семь членов, официальных и приглашенных). Общее руководство подлелжит так называемому Консультативному комитету, имеющему 60 членов.

Деловая работа ИФЛА производится в секциях и комитетах. В настоящее время имеются 12 секций и подсекций, подразделяющихся по типам библиотек. Число секций, подразделенных по методам работы библиотек, 13.

Руководство ИФЛА в честь своего первого секретаря в 1959-ом году приняло решение о создании "ордена - СЕВЕНСМА", выдаваемого для награждения через каждые 3 года.

ИФЛА производит издательскую деятельность, издает общепользные монографии и много публикаций. Издание под названием "Сообщения Главного совета" ежегодно дает полное изложение о конференциях и докладах членов-участников ИФЛА, дающее общее представление о прошедшей деятельности в библиотечном деле мира, в работе которых принимают участие более 600 - 700 работников библиотек всего мира.

Съезд ИФЛА в 1972-ом году созывается в г.Будапеште.

==§==

SZÉKELY, S.: Internationaler Verband der Bibliotheksvereine

/IFLA/

IFLA wurde im Jahre 1927 gegründet und veranstaltet seit 1928 jährlich Konferenzen. Ungarn schloss sich der Organisation 1938 an und nimmt seit 1955 an der Arbeit von IFLA tätigen Anteil. Das Ziel des IFLA besteht in der Entwicklung der internationalen Zusammenarbeit auf dem Gebiet des Bibliothekswesens. IFLA hat ordentliche und unterstützende Mitglieder. Das höchste Organ ist die Vollversammlung, welche die operative Leitung: das Exekutivkomitee wählt. Dieses besteht aus sieben gewählten und aus mehreren ex offo, bzw. eingeladenen Mitgliedern. Das Konsultativkomitee mit etwa 60 Mitgliedern bildet die umfassendere Leitung.

Die eigentliche fachliche Tätigkeit erfolgt in den Sektionen und Kommissionen. Es funktionieren gegenwärtig je nach Bibliothekstypen 12 Sektionen und Subsektionen. Die Zahl der gemäss den Arten der Bibliotheksarbeit wirkenden Komitees beträgt: 13.

Die IFLA-Leitung gründete 1959 zum Andenken des einstigen Generalsekretärs den Sevensma-Preis, der alle drei Jahre zugeteilt wird.

IFLA übt eine bedeutende Publikationstätigkeit aus, er veröffentlicht nützliche Monographien und zahlreiche Publikationen. Die Publikation Proceedings of the General Council /Mitteilungen der Vollversammlung/ berichtet jährlich über die Tagungen und veröffentlicht die Berichte der Mitgliedervereine, welche in das Bibliothekswesen der einzelnen Länder Einblick gewähren. Die Konferenzen des IFLA sind bedeutende Ereignisse des Bibliothekslebens der ganzen Welt, an welchen in den letzten Jahren bereits mehr als 600-700 Bibliothekare teilgenommen haben. IFLA veranstaltet seine Tagung 1972 in Budapest.